

GILBERTI PRÆFATIO

IN SUAM HOMILIARUM COLLECTIONEM.

(D. GILES, *Epist. Gilb. Foliot*, ep. 329.)

Habes, frater, quod optasti, quod pulsanti jam diutius charitas ultra negare non potuit. Intus enim positus, avocatos ab his quæ foris sunt sensus meos ne quibusdam forte distraherentur illecebris, cum intra mentis cubile, clauso quidem ostio, quiete placida confoverem, te subito pulsantem foris et aliquid postulantem adverti. Petebas autem aliquem de Scriptura sacra commodari tibi panem: quem amico qui de via venerat ad te, avvocato scilicet ab exterioribus animo tuo, hospitali gratia in refectione condigne apponeres. Qua in re si vere supplicantis agebas affectum, potius quid porrigerem attendere, quam meæ circa te liberalitati legem constituere debuisti. Nunc vero non quæ sunt vires meæ considerans, tuo potius arbitrio quid tibi dari volueris elegisti. In illud enim quod in beatorum apostolorum Petri et Pauli decantatur Octavis: *Isti sunt duæ olivæ et candelabra lucentia ante Dominum*, tractatum tibialiquem ad gratiam, beatis vero apostolis ad laudem, explicari postulasti, pro libito assignans materiam et explicans dicendi formam. Nam et hoc in prece complexus es, ne tuam scholarium more propositionem sub brevitate constringerem, sed, tanquam in domum meam sapientia declinaverit, juxta illud: *Sapient in verbis producit se ipsum* (*Eccli. xx*); et illud: *Labia sapientis ornant scientiam* (*Prov. xv*), quod proposueras auctoritatibus cingerem, et id verbis et sententiis dilatando, non in expositionem solummodo, sed in tractatum extenderem. In quo animi insolentiam tui recte quis redargueret, si non omnia charitas

A excusaret. Sed amoris indubitanter experimentum reputo, quod tuum mihi desiderium confidenter exponis. Sitque tibi charitatis indicium quod cum in terra mentis meæ fames verbi prævaleat, panis tamen id modicum quod est penes me, tibi communicare non omitto. Et fuerat fortasse melius mihi pacem comparasse silentio, quam scribendo quidpiam multorum me iudicio submittere. Sed tu te mihi monachum exhibe, et orando discrimen amove, in quod me jam diu continuatæ precis instantia pertraxisti.

Homilia 1.

Isti sunt duæ olivæ et candelabra, etc.

Homilia 2.

B Post vitem paradisi oliva proxime speculanda occurrit, etc.

Homilia 3.

Olivam in paradiso plantatam sapientiam Dei esse, etc.

Homilia 4.

In paradiso Dei nihil omnino pulchrum aut, etc.

Homilia 5.

Isti sunt duæ olivæ et candelabra, etc.

Homilia 6.

Sequitur ante Dominum lucentia, etc.

Homilia 7.

Sequitur ante Dominum quædam lucent, etc.

Homilia 8.

Habent potestatem claudere cælum nubibus, etc.

Homilia 9.

Duæ claves cæli sunt, quas ut nobis, etc.

ANNO DOMINI MCLXXXVI

ROBERTUS DE TORINNEIO

ABBAS S. MICHAELIS IN PERICULO MARIS

NOTITIA

(D. Ludovicus Conradus BETHMANN, Proleg. ad Sigebertum. Vide *Patrologiæ* t. CLX initio)

Robertus, patria Normannus ex vico de Torinneio, anno 1128 S. Benedicti Regulam professus apud Beccum, an. 1149 ibi prior electus, vi Kal. Jun. 1154, ad abbatiam Montis S. Michaelis de Periculo Maris vocatus, quam summa cum laude gessit usque ad obitum viii Kal. Jun. 1186; vir generis nobilitate ex-

cellens, in rebus publicis non minus versatus quam in litteris, regi atque reginae multum commendatus (1), librorum inquisitor atque coactor studiosissimus (2), doctrinae gloria Normannorum sui saeculi princeps. Historiam et aliis commendabat scribendam et ipse scriptis coluit; inter quae primum locum tenet Chronicon Sigeberto additum. Cum enim patriam maxime historiam narrare vellet, ex more mediae aetatis hanc ita universali conjunxit, ut codicem ab episcopo Bellocacensi mutuatus, Eusebium, Hieronymum atque Prosperum inde describeret puros, in Sigeberto nil mutaret, nil omitteret, sed interponeret archiepiscopos Rothomagenses atque Anglorum Normannorumque historiam, omnia petita ex Annalibus Rothomagensibus, Beccensibus atque Montis S. Michaelis, Guillelmo Pictavensi, Guillelmo Gemmeticensi, Henrico Huntingdonensi. Scripta Roberti haec sunt: Historia Henrici I seu liber octavus Guillelmi Gemmeticensis, inter a. 1135-1150. — Continuatio Sigeberti, incepta a. 1150. — Epistola ad Gervasium, inter a. 1150-1154, edita a Dachery, post Guiberti opp. p. 715. — De immutatione ordinis monachorum in Normannia, a. 1154, apud Dachery, p. 811. — Annales Montis S. Michaelis ab an. 1154 ad 1159 ipsius manu inserti chartulario monasterii, nunc in bibl. publ. Abrincensi, n. 80. — Prologus in Augustini Floram, apud Dachery, p. 716. — Prologus in Plinium ab ipso correctum, qui liber ante duo saecula ad San-Germanenses missus, nunc erit in bibliotheca regia Parisiensi. — Epistola ad abbatem Beccensem a. 1182, apud Bouquet, XVIII, 353. — Quae praeter haec ei tribuuntur, testimoniis carent. Quod catalogus abbatum a. 1643 confectus, apud Dachery opp. Lanfranci p. 351 dicit: *Robertum 154 volumina edidisse atque turris sub ruinis et inpluvio putruisse refert Historia S. Michaelis*, in hoc errorem inesse apparet; libri isti 154 non sunt, quos ipse conscripsit, sed quos collegit.

(1) Adeo, ut eorum filiam Alienoram de fonte susciperet a. 1161, et custodia Pontis-Ursonis muneraretur a. 1162. Jam antea idem rex Henricus II ad eum venerat in Montem a. 1156, et iterum cum Ludovico VII, biennio post. Alexander quoque papa eum Turonos vocavit ad concilium a. 1163; quo finito, Robertus Romam profectus est, indeque redux, Angliam adiit. — De vita Roberti cf. ipsum

in Chronico passim inde ab a. 1154; Labb. Bibl. ms. I, 348; Galliam Christ. XI, 520; unde sua hauserunt *Hist. litt.* XIV, 363; Bouq. XIII, praef. 50; Hirsch, p. 387. Quae Fabricius dicit, fere omnia falsa sunt.

(2) Ut eum Henricus Huntingdonensis vocat. Inter alia Plinium in Normanniam primus advexit

ROBERTI DE TORINNEIO

LIBER

DE GESTIS HENRICI I REGIS ANGLORUM.

(Est liber octavus Historiae Willelmi Gemmeticensis. Vide *Patrologiae* t. CXLIX, col. 879.)

ROBERTI DE TORINNEIO

CONTINUATIO SIGEBERTI.

(Vide *Patrologiae* t. CLX, col. 423.)

ROBERTI EPISTOLA

AD GERVASIUM PRIOREM S. SERENICI.

(Opp. Guiberti Norig., p. 713.)

Charissimo in Christo fratri GERVASIO, priori S. A usque ad mortem illustris ducis Normannorum, et Serenici, frater ROBERTUS ultimus monachorum Becci, salutem et obsequium.

Quoniam audio te a negotiis saecularibus seriatum, et otio religioso occupatum, supplico dilectioni tuae, quatenus ad ea quae in Normannorum provincia evenerunt post excessum nobilissimi regis Anglorum, et ducis Normannorum Henrici,

comitis Andegavensium Gaufridi describenda accingaris. Hoc enim ad augmentum famae tuae proficiet, et gratiosum me tibi, et remunerationis debitorem efficiet; et quod his omnibus majus est, novi ducis favorem non modicum forsitan acquirat. Si autem ad hoc opus manum miseris, volo ut hoc ordine illud exsequaris.